

Araştırma Makalesi (Research Article)

**YAVAŞ (CİTTASLOW) ŞEHİRLERİNİN AKADEMİK YANSIMALARI: MAXQDA DESTEKLİ
BİBLİYOMETRİK VE İÇERİK ANALİZİ (ACADEMIC REFLECTIONS ON CİTTASLOW CITIES:
A BIBLIOMETRIC AND CONTENT ANALYSIS SUPPORTED BY MAXQDA)**

Özlem ÖZER ALTUNDAĞ* (orcid.org/ 0000-0001-7117-6335)

¹Karabük Üniversitesi, Safranbolu Turizm Fakültesi, Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölümü, Karabük, Türkiye

Özet

Şehirler, yerel kimliklerinden ve doğal güzelliklerinden uzaklaşmakta olup tekdüze yaşam alanlarına dönüşmektedir. Bu sorunlara karşı ortaya çıkan Cittaslow kavramı yaşam alanlarının, yerel ürünlerin ve bölgenin doğal yapısının korunmasının desteklenmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Bu çalışmada 2011–2024 yılları arasında Cittaslow kenti/şehri kavramı ile yayımlanan toplam 48 çalışma incelenmiştir. Bulgular incelendiğinde bu çalışmaların büyük çoğunluğunu derleme makalelerinin (%66,6) oluşturduğu, araştırmaların önemli bir kısmının sosyal bilimler alanında olduğu ve özellikle de turizm alanında yoğunlaştığı görülmektedir. Çalışmalar genellikle turizm, sürdürülebilirlik, kentsel hareketlilik ve markalaşma potansiyeli gibi temalar etrafında şekillenmiştir. Anahtar kelime ve amaç analizleri, Cittaslow hareketinin şehirlerin sürdürülebilirlik stratejileri ve marka değerleri üzerindeki etkilerine odaklandığını göstermektedir. En sık çalışılan yerler arasında Köyceğiz ve Boğazkale öne çıkmakta olup çalışmaların en fazla İstanbul ve Ege Üniversitesi akademisyenleri tarafından gerçekleştirildiği görülmektedir. Coğrafya ve Turizm İşletmeciliği bölümleri en çok yayın yapan akademik birimler olarak öne çıkmıştır. Çalışmalarda genellikle şehrin mimari yapısı ve turistik yönü vurgulanmakta, ancak yerel mutfakların etkisiyle ilgili çalışmalar sınırlı kalmaktadır. Ayrıca, tüketici veya turist perspektifine dair çalışmaların yetersiz olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda, gelecek çalışmalarda Cittaslow hareketine turistlerin yaklaşımları, yöresel ürünlerin ve yerel mutfak kültürünün etkileri gibi konuların değerlendirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Cittaslow Kenti, Cittaslow Şehri, Maxqda, Bibliyometrik Analiz

Abstract

In recent years, cities have increasingly detached from their local identities and natural characteristics, transforming into monotonous living spaces. In response to these challenges, the concept of Cittaslow emphasizes the importance of preserving local products, natural landscapes, and the unique character of living environments. This study analyzes a total of 48 academic publications on the concept of Cittaslow cities/towns published between 2011 and 2024. The findings reveal that the majority of these works consist of review articles (66.6%) and are predominantly situated within the field of social sciences, with a particular emphasis on tourism. The thematic focus of the studies centers on tourism, sustainability, urban mobility, and place branding. Keyword and purpose analyses indicate that the Cittaslow movement is often discussed in relation to cities' sustainability strategies and branding potential. Among the most frequently studied locations are Köyceğiz and Boğazkale, while most publications originate from academics affiliated with Istanbul University and Ege University. The Departments of Geography and Tourism Management are the most active contributors to the literature. The studies tend to emphasize architectural features and touristic appeal of Cittaslow destinations, whereas research on the role of local culinary heritage remains limited. Furthermore, there is a noticeable lack of studies addressing the perspectives of consumers or tourists. Therefore, future research is recommended to focus on tourists' perceptions of the Cittaslow concept, as well as the influence of local food culture and traditional products, to fill existing gaps in the literature.

Keywords: Cittaslow City, Cittaslow Town, Maxqda, Bibliometric Analysis

Giriş

Küresel dünya, insanların sahip olduğu yerel değerleri bastırarak hayatları standartlaştırma olgusu içerisine girmiştir. Bu durum, yerel kimliklerin, kültürel çeşitliliğin ve toplumsal dokunun zarar görmesine neden olurken; buna karşılık olarak bazı alternatif yaşam biçimleri ve hareketler de gelişmiştir. Bu alternatiflerden biri de Cittaslow, yani “Sakin Şehir” hareketidir (Baldemir, Kaya ve Şahin, 2013). Kentleşme hızla ilerledikçe, kırsal ve küçük ölçekli yerleşimlerde daha yavaş, dengeli ve sürdürülebilir bir yaşam arayışında olan bireylerin sayısı da giderek artmaktadır (Li, Xu, Zhou, Lv ve Chen, 2024). Yavaş kentler, turistlerin serbest zamanlarında

* Sorumlu yazar: ozlemozertundag@karabuk.edu.tr

DOI: 10.33083/joghat.2025.537

konaklayabilecekleri, yerel ürünlerini tadabilecekleri ve serbest zamanlarını verimli kullanabilecekleri alanlardır. Artan talep doğrultusunda turistlerin harcamaları da yavaş kentler için önemli getiri kaynağı olmaktadır (Farelnik, 2020; Şeyhanlıoğlu, 2021; Genç, 2022).

İtalyanca “Citta” (şehir) ve İngilizce “Slow” (yavaş) kelimelerinin birleşiminden oluşan Cittaslow kavramı, küreselleşmenin yarattığı homojenleşmeye karşı; yerel kimliği koruma, yaşam kalitesini artırma, doğal ve kültürel mirası yaşatma hedefleriyle oluşturulmuş uluslararası bir kentler ağıdır (Cittaslow, 2023). Bu yaklaşım, küçük yerleşimlerin sürdürülebilir gelişim ilkesine dayalı olarak kalkınmasını; ekolojik, ekonomik, toplumsal ve kültürel boyutlarıyla desteklemektedir (Zagroba, Pawlewicz ve Senetra, 2021). Türkiye’deki şehirlerin 2010 yılından itibaren Cittaslow ağına katılmasıyla birlikte, bu hareket akademik yazında da kendine yer bulmaya başlamıştır. Türkiye’deki turizm literatüründe; sürdürülebilirlik (Demirbulat ve Dinç, 2017; Yeksan ve Akbaba, 2019; Tuncer, 2024; Erdoğan ve Zaman, 2024; Sezgin, Bilgiç ve Akgül, 2024; Onat, 2025; Öztürk, Partal ve Akıncı, 2025), kırsal turizm (Bozok ve ark., 2017; Keleş, 2024; Torusdağ, 2024; Ongun ve Çuhadar, 2025; Mancı, 2025), gastronomi turizmi (Çuhadar ve Morçin, 2020; Cam ve Çılgınoğlu, 2024; Yurt ve Dinvar, 2024; Akdağ ve Şimşek, 2024; Cam ve Çelik, 2025), helal turizm (Sürme ve ark., 2018; Sayın ve Tunç, 2024; Kandemir ve Gökbeşe, 2024; Kargiglioğlu, Altınöz Sürücü, Kiroğlu ve Karaçağa, 2024; Akmaz, 2024), destinasyon pazarlama stratejileri (Aydın ve Aksöz, 2019) ve yavaş turizm (Mavriç ve ark., 2021; Aykaç, 2024; Ongun ve Çuhadar, 2024; Ayhan, 2024; Akkoç, 2025) gibi çeşitli temalar ekseninde birçok bibliyometrik incelemeye rastlanmaktadır. Benzer bir eğilim, son dönemlerde Cittaslow odaklı çalışmalar için de geçerli hale gelmiş ve bu alandaki akademik üretimde artış gözlemlenmiştir.

Ancak literatür incelendiğinde, Cittaslow ile ilgili yapılan bibliyometrik analizlerin çoğunun lisansüstü tezlere (Paslı, 2021; Coşkun ve Genç, 2024; Zengin ve Cengiz, 2021) veya uluslararası yayınlara odaklandığı, ulusal yazındaki akademik makalelerin sistematik biçimde değerlendirildiği çalışmaların kısıtlı olduğu görülmektedir (Pamukçu ve Türkoğlu, 2023). Burkut’un (2023) hem Scopus hem Web of Science veri tabanlarındaki 184 yayını içeren çalışmasında belge türü ve yazım dili açısından herhangi bir sınırlama yapılmamıştır. Dolayısıyla, yalnızca Türkçe yazında yayımlanmış, açık erişimli ve makale türündeki belgeleri inceleyen özgün bir çalışma ihtiyacı dikkat çekmektedir.

Bu bağlamda, mevcut çalışmada (i) Türkiye’de "Cittaslow Kenti/Şehri" temasıyla yapılmış akademik çalışmaların sistematik biçimde gözden geçirilmesi, (ii) söz konusu alana en fazla katkı sağlayan yazarlar, üniversiteler, bölümler ve yayınların belirlenmesi, (iii) çalışmalarda en çok kullanılan anahtar kelimeler, başlık ifadeleri, yayın yılları ve sayfa sayıları gibi bibliyometrik özelliklerin analiz edilmesi ve (iv) alandaki araştırma eğilimlerinin kavramsal ağ yapısı üzerinden ortaya konulması amaçlanmaktadır. Böylelikle, Cittaslow konulu Türkçe akademik yayınların bibliyometrik özelliklerinin incelenmesi, alandaki mevcut üretim eğilimlerinin, araştırma boşluklarının ve tematik yoğunlukların tespit edilmesi edilecektir. Bu doğrultuda, yalnızca Google Akademik veri tabanında yer alan, Türkçe, açık erişimli ve makale türündeki belgeler çalışmaya dahil edilmiştir. Verilerin analizinde bibliyometrik haritalama yapılmış; ayrıca içeriksel analiz ve kodlama süreci Maxqda yazılımı aracılığıyla yürütülmüştür.

İnsan nüfusunun hızla artmasıyla birlikte dünya kaynaklarının tüketimi de dramatik şekilde artmakta; bireyler hem bu tüketimi sürdürmekte hem de bu sürece alternatif çözüm yolları aramaktadır. Cittaslow hareketi, bu bağlamda ortaya çıkan önemli ve uygulama temelli çözüm modellerinden biridir (Küçükergin, Dedeoğlu ve Öztürk, 2024). Bu konudaki akademik çalışmaların sistematik biçimde haritalandırılması hem literatürdeki eğilimleri görünür kılacak hem de yeni araştırmalara yön verecek önemli çıktılar sunacaktır. Ayrıca Cittaslow hareketinin, sürdürülebilir kalkınma, yerel ekonomi, turizm, çevre politikaları ve sosyal yaşam üzerindeki etkilerinin akademik bağlamda nasıl işlendiğinin ortaya konması; bu alanda çalışan araştırmacılar, planlamacılar ve karar vericiler için stratejik katkılar sağlayacaktır.

Kavramsal Çerçeve

Cittaslow Hareketi

Kentsel ve ekonomik kalkınmadaki mevcut eğilimler, esas olarak büyük kentsel yığılmaların büyüme potansiyelini güçlendiren önlemleri desteklemektedir. Hızlı küreselleşme, daha hızlı bir yaşam temposuna katkıda bulunmaktadır. Gelişmiş ülkelerin vatandaşları, daha küçük yerleşim birimlerinde günlük hayata daha yavaş bir yaklaşıma giderek daha fazla değer vermektedir (Zagroba vd., 2021; Küçükergin, Dedeoğlu ve Öztürk, 2024; Özcan Alp, 2024; Atalan ve Süyük Makaklı, 2024; Ozer vd., 2025). Küçük kasabaların canlandırılması, altyapı geliştirme, toplum katılımı, yerel girişimcilik desteği ve kültürel mirasın korunmasının stratejik bir kombinasyonunu gerektiren çok yönlü bir çabadır. Küçük kasabalar yerel işletmelere büyük ölçüde

güvenir ve onları desteklemek, kasabanın ekonomik başarısı için kritik öneme sahiptir. Cittaslow kasabaları, ziyaretçileri ve işletmeleri çekmek için kullanılabilecek benzersiz bir karaktere ve çekiciliğe sahiptir (Jaszczak, Pochodyla-Ducka ve Pranskuniene, 2024; Özcan Alp, 2024).

Cittaslow Hareketi, 1999 yılında yaşam kalitesinin yükseltilmesi, kentlerin kendi değerlerini ortaya koyabilmeleri ve bu değerlerini kalkınma-pazarlama alanlarında kullanabilmeleri amacıyla ortaya çıkmıştır (Cittaslowturkiye, 2025). Cittaslow kentleri/şehirleri, en fazla 50.000 kişilik nüfusa sahip olanlardır. Hareket, yaşam kalitesinin, çevresel sürdürülebilirliğin ve yerel kültür ve geleneklerin korunmasının önemini vurgulamaktadır. Bir Cittaslow kenti/şehir olmak için ilk adım Cittaslow ağına katılmaktır. Bu, daha yavaş bir yaşam biçimini teşvik etme, çevreyi koruma, yerel kültür ve gelenekleri muhafaza etme ve sağlıklı gıda ve tarımı teşvik etme taahhüdü gibi ağıın kriterlerini karşılamayı içermektedir. Genel olarak, Cittaslow kasabalarını geliştirmek, sürdürülebilirliğe, yaşam kalitesine ve yerel kültür ve geleneklerin korunmasına katkı sağlamayı içerir (Jaszczak vd., 2024).

Cittaslow ya da Yavaş Şehirler hareketi, şehirlerde yaşam kalitesini artırmaya odaklanan ve daha yavaş bir yaşam temposunu teşvik eden bir harekettir. Bu hareket, çevrenin tadını çıkarmayı, sosyal bağları güçlendirmeyi ve kültürel değerleri korumayı destekler; hızlı ve yoğun modern yaşam tarzına bir alternatif sunar (Konaklioğlu ve Atar, 2022). “Yavaş yemek” anlayışını da içinde barındıran bu hareket, bireyin yaşam kalitesini arttırmayı hedefleyen kentsel gelişim felsefesini içinde barındırmaktadır. Cittaslow felsefesinin ilk adımı Slow Food (Yavaş yeme) Hareketidir. Hızlı yaşamın mutfığa yansması olan “Fast Food” akımına karşı gelişen bir harekettir. Yavaş yeme hareketi yerel mutfak kültürünün ve geleneklerinin kaybolmasını önlemek ve hızlı-hareketli yaşam modelinin artışına karşı koymaktır. Aynı zamanda bu hareket, bireylerin besinleri elde ettikleri yerlere ve elde ediş şekillerinin önemine ve ayrıca gıda seçimlerinin de çevre etkilerine dikkat çekmeyi amaçlamaktadır (Tüfekçi ve Akbaş, 2020). 2025 verilerine göre Türkiye’de 26 (Cittaslowturkiye, 2025), Dünya’da ise 305 Cittaslow kenti bulunmaktadır (Cittaslow, 2025).

Cittaslow ağı, ilk olarak yerel halkın yaşam kalitesini artırma amaçlı gelişmiş olsa da ortaya çıkarılan özelliklerin ziyaretçiler tarafından çekicilik kazanması turizm açısından bir marka haline gelmesini sağlamıştır. Bu sebeple Cittaslow ağı beklentileri tarım, çevre, turizm, enerji, teknoloji, iklim ve korumaya kadar çok geniş bir yelpazeye yayılmış konumdadır. Bu durum beraberinde yapılması gerekenlerin de titizlikle uygulanmasını şart kılmaktadır (Baykal ve Ataberk, 2020).

Tablo 1. Küresel Şehir- Cittaslow Şehir Özellik Karşılaştırılması

Küreselleşmiş Şehirler	Cittaslow Şehirler
Aynılık	Kendine özgü yapıda
Alternatifsiz Seçenek	Alternatifli Seçenek
Adaletsiz	Adaletli
Endüstriyel	Yaratıcı
Standartlara Bağlı	Standartlara Bağlı Olmayan
Kurumsal Temelli	Yerli Temelli
Sürdürülebilir Olmayan	Sürdürülebilir
Kopyalanan- Taklit edilen	Otantik
Düşük Kaliteli	Yüksek Kaliteli
Yinelenen	Varlığa Özgü
Yerel Kültüre Duyarsız	Yerel Kültüre Duyarlı
Haraketli	Yavaş

Kaynak: (Grzelak-Kostulska, Holowiecka, ve Kwiatkowski, 2011).

Cittaslow hareketinin kapsamlı hedefi, yaşam kalitesini iyileştirmek, ekonomik büyümeyi teşvik etmek, doğal çevreyi ve kültürel mirası korumak, bölgesel ürünleri, el sanatlarını, gelenekleri ve görenekleri desteklemektir. Hareket, büyük şehirlerin ve metropollerin koşuşturmacasına bir alternatif olarak daha yavaş bir yaşam temposunu savunmaktadır. Bu hareket teknolojik ilerlemeye karşı çıkmamaktadır ve üyeleri, benzersiz karakterlerini korumaya büyük önem veren yerel ekonomik merkezlerdir. Cittaslow üyeleri, kasabalarını doğaya, yüksek kaliteli ürünlere ve güçlü yerel topluluklara yakın, yüksek yaşam kalitesine sahip yerler olarak tanıtmaktadır (Zagroba vd., 2021).

Slow Food (Yavaş Yeme)

Slow Food, küreselleşmenin ve hızlı yaşamın olumsuz etkilerine bir eleştiri ve yanıt olarak ortaya çıkmıştır. Bu girişim, yerel gastronomi kültürünü ve kimliğini korumaya adanmıştır; tatların standartlaşmasına ve fast food zincirlerinin ekonomik ve kültürel egemenliğine karşı mücadele etmektedir. Slow Food hareketi, 1986

yılında İtalya'da, Piemonte bölgesinden gazeteci ve gastronomi eleştirmeni Carlo Petrini'nin önderliğinde, Roma'nın tarihi merkezinde yer alan ünlü kültürel miras Piazza di Spagna'nın yanında bir McDonald's şubesinin açılmasına karşı düzenlenen bir protesto ile doğmuştur. 1989 yılında ise bu protesto, sanayileşmeye, küresel ekonomiye, kültürel standartlaşmaya ve sorumsuz, kontrolsüz tüketime karşı bir manifesto haline gelerek resmiyet kazanmıştır. Slow Food hareketine göre küreselleşme, geleneksel tarımı, sağlıklı gıda tüketimini, toplumsal ilişkileri ve yerel kültürlerin diğer değerlerini tehdit eden potansiyel bir unsur olarak görülmektedir. Carlo Petrini konuşmalarında yerel üretimi ve “sofraya oturma” zevkini, yani iyi bir yemeği sakince ve keyifle yeme deneyimini yüceltmeye çalışır; böylece “tat alma hakkı”nı (right to taste) ve yavaş yaşam temposunun temel özelliklerini korumayı amaçlamaktadır (Mayer ve Knox, 2006).

Slow Food felsefesinin temelinde “yavaşlık” kavramı yer almakta olup, bu yaklaşım insan faaliyetlerinin hızını düşürmeyi hedefler. Bu doğrultuda hareket, bireyleri gıdanın üretim sürecine daha fazla ilgi göstermeye ve kentsel alanlardaki üretim, taşımacılık ve tüketim süreçlerinin gerçek sosyo-çevresel etkilerini kavramaya davet eder. Ayrıca, bölgesel mutfakların tat, koku ve değerlerine dikkat çekmeyi amaçlar. Slow Food anlayışına göre “toprağın ürünlerini” tercih etmek, yalnızca beslenme biçimi değil aynı zamanda bir bölgenin kültürel ve doğal enerjisini deneyimleme yolu olarak görülmektedir. Bu yaklaşım, geleneksel bilgilerin ve yerel kültürel değerlerin korunmasına ya da yeniden kazanılmasına katkı sağlamaktadır (Moreira ve Carvalho, 2015; Erdoğan Morçin ve Güneş, 2021; Küçükergin, Dedeoğlu ve Öztürk, 2024; Munch, 2024).

Cittaslow Turizmi (Yavaş Turizm)

Sürdürülebilir turizm, tüm doğal ve kültürel kaynakların bölge sakinleri için korunup yönetildiği, ziyaretçilere kaliteli bir deneyim sunulduğu, gelecek nesillerin turizm kaynaklarından tamamen tüketilmeden ve kirlenmeden faydalanmasının sağlandığı bir ekonomik kalkınma modeli olarak tanımlanmaktadır. Doğaya bağlılık ve bölge sakinleriyle bütünleşik bir sosyal sorumluluk gerektiren sürdürülebilir turizm, bugünün turistlerinin ve ev sahibi bölgelerin ihtiyaçlarını karşılarken, gelecek nesiller için koruma ve geliştirme ilkesini benimser. Bu doğrultuda, kültürel bütünlük, temel ekolojik döngü, biyolojik çeşitlilik ve yaşam destek sistemlerinin devamlılığı sağlanırken, tüm kaynakların ekonomik, çevresel ve sosyal gereksinimleri karşılayacak şekilde yönetilmesi vurgulanmaktadır. Sürdürülebilir turizm ürünleri, turizmin gelişme hızı içinde yerel çevre, toplum ve kültürlerle uyum içinde olan ve zararlı etkileri olmayan faydalı özellikli ürünlerdir (Süer, 2023; Aykaç, 2024; Ayhan, 2024; Tığiz, Arıca ve Şeyhanlıoğlu, 2024).

Otantik ve sürdürülebilir deneyimlere odaklanan yeni bir turizm yaklaşımı olan Cittaslow turizmi, yerel yöneticileri, vatandaşları ve tur operatörlerini çevreye ve yerel kültüre saygılı turist paketleri oluşturmaya dahil eden yenilikçi bir uygulamadır. Sürdürülebilir kalkınmayı, sosyal uyumu ve kaliteli bölgelerin değerlendirilmesini teşvik etmek amaçlamakta olan bu uygulama son yıllarda turistler tarafından artan bir ilgi görmektedir (Cittaslow, 2025).

Son on yıllarda Cittaslow turizm; hızlı tempolu toplum ve yaşamın stresini ve gerginliğini hafifleterek, turizm akademisyenleri ve uygulayıcıları tarafından kapsamlı bir araştırma odağı haline gelmiştir (Chi ve Han, 2020; Park ve Lee, 2019). Cittaslow turizm, turistlere günlük baskılardan kaçma ve sakin bir yaşam tarzının tadını çıkarma imkanı sunmakla birlikte sürdürülebilir kalkınmanın ve yüksek kaliteli turizm deneyimlerinin faydalı bir bileşeni olarak da kabul edilmektedir (Manthiou, Klaus ve Luong, 2022; Walker, Lee ve Li, 2021). Yavaş turizm olarak da nitelendirilen bu turizm türü yalnızca turistlerin refahına katkıda bulunmakla kalmayıp, aynı zamanda kırsal alanlardaki işletmelere sürdürülebilir kalkınma için yeni fırsatlar da sunabilmektedir (Li vd., 2024).

Çoğu turistik destinasyonun kendine özgü farklılıkları olsa da zamanla bu destinasyonlar benzeşerek özgünlüklerini ve rekabet güçlerini kaybetmeye başlarlar. Turistik destinasyonlarda yaşayan yerel halk kültürel çekicilikler kapsamında turizm faaliyetlerinin ortaya çıkmasını sağlayan temel kaynaklardan biridir. Ayrıca bu faaliyetlerden en çok etkilenen kesim yine yerel halktır. Pek çok çalışma, bir turistik bölgenin gelişiminin başarılı olabilmesi için yerel halkın desteğinin önemli olduğunu ve bu desteğin, yerel halkın turizmin ekonomik, sosyal, kültürel ve çevresel etkilerini nasıl algıladığına bağlı olarak değişeceğini ortaya koymaktadır (Boğan ve Saruışık, 2016; Coşar, 2014; Sharma ve Gürsoy, 2015). Yavaş turizmde bu yerel halkın ve kültürün cazibesinden faydalanarak ürünlerin turizm pazarlanmasına kazandırılmasını desteklemektedir.

Sürdürülebilir Şehir

Yaşanabilirlik kavramı, bir yerleşim alanında toplumun tüm kesimlerinin uyum içerisinde bir arada yaşayabilmesini ifade eden; ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasal koşulların uygunluğu ile değerlendirilebilen çok boyutlu bir olgudur. Bu bağlamda yaşanabilirlik, “insan, çevre, yerleşim ve toplum” ekseninde şekillenir

ve bu boyutlar arasındaki etkileşimin olumlu yönde gelişmesi, yaşam çevrelerinin niteliğinin analizine olanak sağlar. Kavram yalnızca fiziksel çevrenin koşullarıyla değil, aynı zamanda sosyal refah, toplumsal bütünleşme, kültürel devamlılık ve ekonomik fırsatlar gibi birçok unsurla yakından ilişkilidir. Bu nedenle yaşanabilirlik üzerine yapılan çalışmalar, çoğunlukla disiplinler arası bir yaklaşımı gerekli kılar. Günümüzde coğrafya, sosyoloji, ekonomi, tarih, eğitim, mimarlık, ulaşım, sağlık ve psikoloji gibi birçok bilim dalı bu kavramı farklı yönleriyle ele almaktadır. (Ekşi ve Baz, 2019).

1980’li yıllardan itibaren hız olgusunun günlük yaşamın belirleyici bir unsuru hâline gelmesiyle birlikte kentler, sosyal, ekonomik ve mekânsal açıdan önemli dönüşümler yaşamaya başlamıştır. Küreselleşme sürecinde ortaya çıkan hızlı kentleşme, kırsaldan kente taşınan geleneksel yaşam biçimlerini ve kültürel alışkanlıkları geri plana itmiş; bireyleri yeni bir kent yaşamı modeliyle karşı karşıya bırakmıştır. Artan nüfus yoğunluğu, altyapı yetersizlikleri, çevresel kirlilik, güvenlik sorunları ve ulaşım güçlükleri, kentlerde yaşanabilirlik düzeyini olumsuz etkileyen başlıca faktörlerdir. Buna karşılık, istihdam olanakları, sağlık hizmetlerine erişim, ekonomik refah, sosyal yaşam alanları ve güvenli çevre koşulları, bireylerin yaşam kalitesini artıran olumlu unsurlar olarak öne çıkmaktadır. Dolayısıyla yaşanabilirlik, kent planlamalarının merkezinde yer almakta ve günümüzde giderek daha fazla önem kazanmaktadır (Ekşi ve Baz, 2019; Akkoç, 2025).

Yenilenemez kaynakların korunması, bunların gelecek nesillere aktarılması ve küresel ısınma gibi problemler, gezegeni tehdit eden ortak sorunlardır. Günümüzde bu tehditler daha da artarken, bu problemlerin etkilerini azaltmak amacıyla sürdürülebilirlik en çok öne çıkan uygulamalardan birisidir. Ayrıca, kentleşme ve sanayileşme süreçlerinde kaynakların kontrolsüz kullanımı ve tüketimi doğal afetlere yol açmaktadır. Bununla birlikte, şehirlerde artan nüfus grupları arasındaki sosyal ve ekonomik uçurum; kentsel yoksulluk ve kentsel güvenlik gibi sorunlar kentsel yaşam kalitesini olumsuz etkilemeye başlamıştır. Bu sorunları çözmek amacıyla, sürdürülebilir şehir düzeyine ulaşma hedefi, yirminci yüzyılın sonlarından itibaren kentleşme gündeminde ön plana çıkmıştır (Baldemir vd., 2013).

Özellikle tarihi ve kültürel yapıya sahip şehirler, önemli turistik çekim alanlarıdır. Şehirleri turistler için cazip kılan başlıca unsurlar; tarihi mimari, kültürel çeşitlilik, eğlence ve alışveriş alanları ile doğal coğrafi özelliklerdir. “Cittaslow” anlayışının kriterleri incelendiğinde, bu kriterlerin büyük ölçüde sürdürülebilir turizm için gerekli göstergeleri kapsadığı görülmektedir. Sürdürülebilirlik ilkeleriyle uyumlu olan “Cittaslow” kriterleri, sürdürülebilir turizm alanında önemli gelişmeler sağlayan doğru uygulamaların hayata geçirilmesini mümkün kılmaktadır. Sürdürülebilir turizm, doğal ve kültürel kaynaklar ile insan ve ekonomik büyüme unsurları arasında bir denge kurmayı hedeflemektedir. Bu doğrultuda, “Cittaslow” şehirleri sürdürülebilir turizm ilkelerinin kolayca uygulanabildiği destinasyonlardır. “Cittaslow” şehirleri doğrudan birer turizm destinasyonu olarak tasarlanmamış olsalar da, turizm açısından çekici birçok unsuru bünyelerinde barındırmakta ve bu nedenle cazibe merkezi hâline gelmektedirler. Ancak iyi yönetilmeyen turizm faaliyetleri, “Cittaslow” şehirlerinde ciddi zararlar meydana getirebilir. Bu bağlamda, “Cittaslow” anlayışı, sürdürülebilirlik ve yerel kalkınmanın sağlanmasında büyük önem taşımaktadır. Sürdürülebilir turizm yaklaşımının benimsenmesi, turizm sektörü, ziyaretçiler, çevre ve ev sahibi topluluklar arasındaki gerilim ve çatışmaları azaltmayı hedefler. Bu nedenle, “Cittaslow” hareketiyle desteklenen sürdürülebilir turizm, çevresel yönetim, toplumsal sorumluluklar ve ekonomik çözümler gibi hedeflerin gerçekleştirilmesine katkı sağlamaktadır (Süer, 2023).

Sürdürülebilir şehir, esasen bir şehir ile çevresi arasında uyumlu bir ilişki anlamına gelir. Bu bağlamda, kısaca sürdürülebilir şehir; ekonomik, sosyal ve fiziksel sistemlerin, çevreye yük olmadan ve yüksek yaşam kalitesi hedefinin yanı sıra toplumsal temele dayanan uygun politikalar aracılığıyla içselleştirildiği bir yer ya da kentsel alan olarak tanımlanabilir (Palabıyık, 2005). Rogers’a (1998) göre, sürdürülebilir şehir; ekonomik ve fiziksel hedeflerin yanı sıra, sosyal, çevresel, siyasi ve kültürel hedefleri de karşılamalıdır. Sürdürülebilir şehir kavramının tanımı, içeriği ve dinamikleri, bir kentin Cittaslow (Sakin Şehir) olarak sertifikalandırılabilmesi için karşılaması gereken kriterlerle uyumlu şekilde ilerlemektedir (Rogers, 1998). Bu çalışmada literatürde Cittaslow kenti/şehri üzerine yapılan çalışmalar incelenerek Cittaslow hareketin odak noktaları, çalışma alanları ve akademik katkıları ortaya çıkarılmıştır.

Yöntem

Bibliyometrik analizler, belirli bir alanda yapılan akademik çalışmaların üretim düzeyini, gelişim eğilimlerini ve yapısal özelliklerini nicel veriler aracılığıyla ortaya koyan sistematik araştırma yöntemleridir (Yang ve Xiu, 2023; Ongun, 2023). Bu analizler, hem mevcut literatürün genel görünümünü sunma hem de literatürdeki boşlukları belirleyerek gelecekteki araştırmalara yön verme açısından oldukça işlevseldir. Bibliyometrik

çalışmalar, aynı zamanda araştırmacılara yeni fikirler sunarak akademik bilginin çeşitlenmesine ve gelişmesine katkı sağlamaktadır (Ongun ve Çuhadar, 2024). Bu çalışmanın temel amacı, "Cittaslow kenti/şehri" kavramı üzerine Türkiye'de yapılmış akademik yayınları sistematik biçimde inceleyerek literatürdeki mevcut durumu ortaya koymak, anahtar temaları belirlemek ve literatürdeki eksikliklere dikkat çekmektir. Bu kapsamda çalışmaların; anahtar kelimeleri, yayınladıkları akademik birimler, yazım amaçları ve yayınladıkları dergiler gibi temel bibliyometrik özellikleri analiz edilmiştir. Araştırma, nitel yöntem çerçevesinde ele alınmış ve doküman/arsaşiv analizi tekniği ile yürütülmüştür. Nitel araştırmalar; bireylerin yaşam deneyimlerini, tarihsel süreçleri, metinleri ve sosyal olguları anlamaya yönelik, betimleyici ve yorumlayıcı özellik taşıyan çok yönlü araştırma desenleridir (Yıldırım ve Şimşek, 2016). *Bu çalışmada da, görsel ve metinsel dokümanlardan elde edilen nitel veriler analiz edilmiştir. Bu sebeple çalışmada etik kurul onayı gerekmemektedir.* Elde edilen verilerin analiz sürecinde Maxqda yazılımı kullanılmıştır.

Veri Toplama

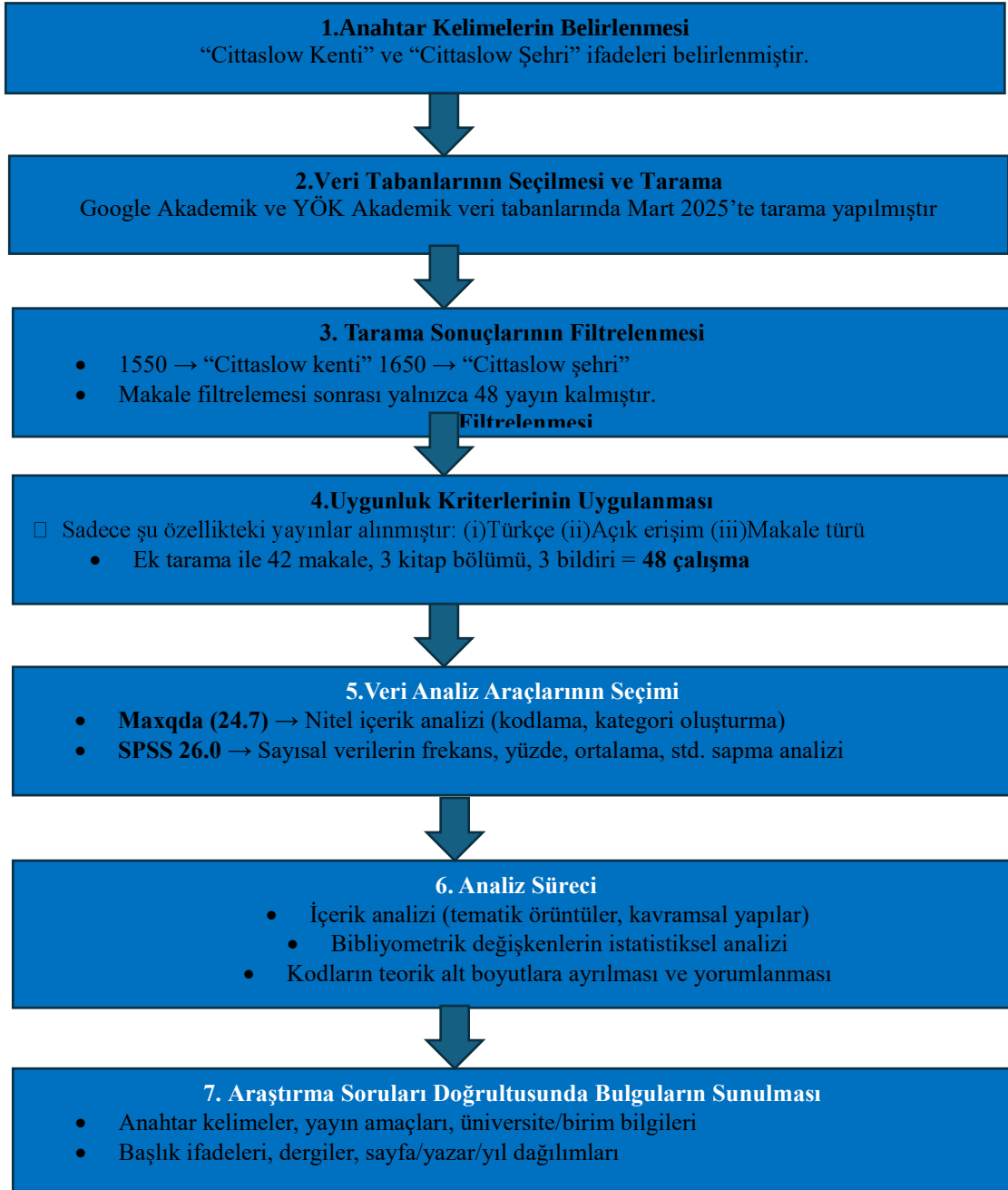
Araştırmanın evrenini, Türkiye'de "Cittaslow kenti/şehri" temasıyla yapılmış akademik yayınlar oluşturmaktadır. Veri toplama süreci, Mart 2025 tarihinde gerçekleştirilmiş ve temel olarak Google Akademik veri tabanı kullanılmıştır. Arama işlemi sırasında "Cittaslow Kenti" ve "Cittaslow Şehri" anahtar kelimeleri kullanılmış; yalnızca Türkçe, açık erişimli ve makale türündeki yayınlar çalışma kapsamına alınmıştır. "Cittaslow kenti" ifadesiyle yapılan aramada 1550 sonuca ulaşılmış; ancak Google Akademik'in "makale" filtrelemesi uygulandığında yalnızca 48 sonuç kalmıştır. Benzer şekilde, "Cittaslow şehri" anahtar kelimesiyle yapılan taramada 1650 sonuç elde edilmiş, ancak makale filtresi uygulandığında yine 48 yayın belirlenmiştir. Google Akademik veri tabanındaki bazı yazarların yayın bilgilerini eksik paylaşmaları ihtimaline karşılık, araştırma YÖK Akademik sistemi üzerinden de aynı anahtar kelimelerle tekrar taranmıştır. Sonuç olarak, toplamda 42 makale, 3 kitap bölümü ve 3 bildiri olmak üzere 48 akademik yayın analiz kapsamına alınmıştır. Çalışma kapsamında aşağıdaki araştırma soruları doğrultusunda veri toplama ve inceleme gerçekleştirilmiştir (Mutlu, 2024):

- (1) Cittaslow kenti/şehri çalışmalarında kullanılan anahtar kelimeler nelerdir?
- (2) Sayfa sayısı, yayın yılı ve yazar sayısı gibi bibliyometrik özellikler nasıl dağılmaktadır?
- (3) Başlıklarda hangi tematik ifadeler kullanılmaktadır?
- (4) Yayınlar hangi üniversite birim veya bölüm öğretim üyeleri tarafından yazılmıştır?
- (5) Çalışmalar hangi amaçla kaleme alınmıştır?
- (6) Yayınlar hangi akademik dergilerde yayımlanmıştır?

Veri Analizi

Veri analiz sürecinde hem nitel hem de nicel yaklaşımlar birlikte kullanılmıştır. Doküman analiziyle elde edilen veriler üzerinde, tematik örüntüleri ortaya çıkarmaya yönelik olarak içerik analizi yöntemi uygulanmıştır. İçerik analizi; benzer nitelik taşıyan verilerin belirli kavram ve temalar etrafında toplanarak yapılandırılmasına ve betimlenmesine olanak tanır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bu süreçte, Maxqda Analytic Pro (24.7.0) yazılımından yararlanılmıştır. Yazılım aracılığıyla oluşturulan kodlar, teorik alt boyutlara ayrılmış ve analiz edilen içerikler bu doğrultuda kategorize edilmiştir. Nitel verilerin sistematik analizine yönelik tasarlanmış Maxqda yazılımı, kullanıcıya kodlama sürecinde esneklik sunmakta ve verilerin çok seviyeli kategorik yapılar içinde analiz edilmesine imkân tanımaktadır (Oliveira, Bitencourt, dos Santos ve Teixeira, 2016). Kodlar, analiz öncesinde, analiz sırasında veya sonrasında oluşturulabilmekte; hiyerarşik, ağaç yapılı sistem içinde yeniden düzenlenebilmektedir. Çalışmada yer alan yayınlara ilişkin bazı sayısal veriler (yayın türü, sayfa sayısı, yazar sayısı gibi) üzerinde ise SPSS 26.0 programı ile frekans, yüzde, ortalama ve standart sapma analizleri yapılmıştır. Bu çok yönlü analiz yaklaşımı sayesinde hem verilerin betimleyici yönleri hem de içeriksel yönelimleri ortaya konmuştur. Çalışmanın Yayınların Veri Toplama ve Analiz Süreci Şekil 1'de sunulmuştur.

Şekil 1. Cittaslow Kenti/Şehri Temalı Akademik Yayınların Veri Toplama ve Analiz Süreci

Bulgular

Bu araştırma kapsamında analiz edilen yayınlar türlerine göre sınıflandırılmış ve büyük ölçüde derleme makalesi niteliği taşıdığı gözlemlenmiştir. Tablo 2’de çalışma türlerine ilişkin sayısal dağılım yer almaktadır.

Tablo 2. Çalışma Türleri

Çalışmaların Türleri	n	%
Derleme Makalesi	32	66,6
Araştırma Makalesi	10	20,8
Kitap Bölümü	3	6,3
Bildiri	3	6,3
Toplam	48	100

2025 yılı Mart ayında gerçekleştirilen veri taraması sonucunda, Cittaslow kenti/şehri temalı toplam 48 akademik çalışmaya ulaşılmıştır. Bu yayınların 32'si (%66,6) derleme makalesi, 10'u (%20,8) araştırma makalesi, 3'ü (%6,3) kitap bölümü ve 3'ü (%6,3) bildiri olarak sınıflandırılmıştır.

Bu çalışmalar, araştırmanın amaçları doğrultusunda belirli bibliyometrik değişkenler açısından incelenmiştir. Analiz sürecinde, yayınlarda en sık karşılaşılan ifadeler, kullanılan anahtar kelimeler, çalışmaların amaçları, yayımlandıkları mecralar, yayımlandıkları yıllar ile yazarların bağlı oldukları akademik birimler gibi temel unsurlar dikkate alınmıştır.

Veri analiz sürecinde, en sık tekrar eden kelimeler görsel olarak kelime bulutu yöntemiyle sunulmuş; anahtar kelimeler, amaçlar, yayın yerleri ve yazar bilgileri ise Maxqda yazılımı aracılığıyla kod-teori modeli kullanılarak sistematik biçimde analiz edilmiştir.

En Sık Kullanılan İfadelere İlişkin Bulgular

Araştırma kapsamında ilk olarak, analiz edilen çalışmaların başlık, anahtar kelime ve amaç bölümlerinde yer alan en sık kullanılan terimler tespit edilmiştir. Bu analiz, yayın türlerine göre ayrı ayrı değerlendirilmiş ve ardından tüm yayınların ortak verileri birleştirilerek genel bir kelime bulutu oluşturulmuştur. Bildiri metinleri özelinde yapılan analiz sonucunda, en sık tekrarlanan kelimelerin Cittaslow, şehir, yavaş, Türkiye turizmi, yerel ve sakin olduğu görülmüştür. Ayrıca bildirilerde üzerinde en çok durulan coğrafi bölgelerin Köyceğiz ve Boğazkale olduğu tespit edilmiştir. Bu durum, bildirilerin büyük ölçüde bu iki yerleşim yeri ekseninde yoğunlaştığını göstermektedir. Kitap bölümleri incelendiğinde ise, kelime bulutu analizine göre en fazla tekrarlanan kelimenin sürdürülebilirlik olduğu belirlenmiştir. Bu bulgu, kitap bölümlerinin Cittaslow temasını sürdürülebilirlik ekseninde ele alma eğiliminde olduğunu ortaya koymaktadır. Makaleler değerlendirildiğinde ise, turizm, sürdürülebilir, Cittaslow, kent, Türkiye ve yerel ifadelerinin en sık kullanılan terimler arasında yer aldığı tespit edilmiştir. Bu kelimeler, makalelerin genel olarak sürdürülebilir turizm ve kent kimliği çerçevesinde şekillendiğini göstermektedir. Tüm yayın türleri bir arada değerlendirilerek oluşturulan genel kelime bulutu, analiz edilen literatürde en fazla tekrar eden kavramların turizm, sürdürülebilirlik, Cittaslow ve şehir olduğunu ortaya koymaktadır. Şekil 2, tüm çalışmaların ortak kelime bulutu görselini sunmaktadır. Bu bulgular, Cittaslow temalı akademik yayınların ağırlıklı olarak sürdürülebilirlik ve turizm konularına odaklandığını göstermektedir.

Şekil 2. Tüm Çalışmalardan Elde Edilen Kelime Bulutu

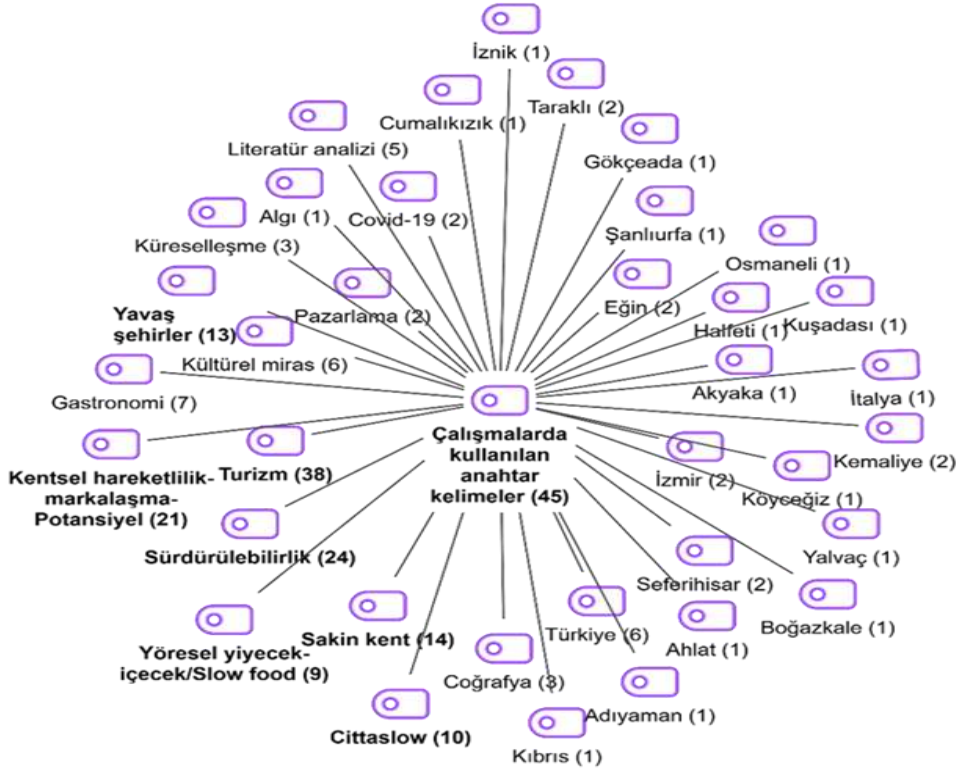

Anahtar Kelimelere İlişkin Bulgular

Bu araştırmada incelenen yayınlardan elde edilen anahtar kelimeler, hem kavramsal yoğunluk hem de tematik tekrar düzeyine göre analiz edilmiştir. Kod-teori modeline dayalı içerik analizine göre, çalışmalarda en sık tekrar eden anahtar kelimeler sırasıyla Turizm (n = 38), Sürdürülebilirlik (n = 24), Kentsel hareketlilik ve markalaşma potansiyeli (n = 21), Sakin kent (n = 14), Yavaş şehirler (n = 13) ve Cittaslow (n = 10) olmuştur. Bu veriler, Cittaslow üzerine yapılan çalışmaların ağırlıklı olarak turizm ve sürdürülebilirlik ekseninde yoğunlaştığını açık biçimde ortaya koymaktadır. Öne çıkan anahtar kelimelere ek olarak, yöresel yiyecek- içecekler, slow food, kültürel miras, pazarlama, küreselleşme, algı, Covid-19, literatür analizi gibi kavramların da dikkat çektiği görülmektedir. Bu durum, Cittaslow konseptinin yalnızca fiziksel kentsel dönüşüm değil; aynı zamanda kültürel sürdürülebilirlik, tüketici algısı, gıda politikaları ve akademik eğilimler gibi çok boyutlu alanlarla da kesiştiğini göstermektedir. Ayrıca çalışmalarda coğrafi odaklı anahtar kelimeler de tespit edilmiştir. En çok tekrarlanan yer adları arasında Köyceğiz, Boğazkale, Cumalıkızık, Seferihisar, Şanlıurfa ve

Kemaliye gibi Cittaslow ağına dahil olmuş veya aday konumundaki yerleşim yerleri yer almaktadır. Bu durum, çalışmaların yalnızca kavramsal değil, aynı zamanda mekânsal bağlamda da çeşitlendiğini ve yerel örnek olaylara dayandığını göstermektedir. Bu bulgular doğrultusunda, Cittaslow temalı çalışmaların anahtar kelime kullanımında hem tematik hem de bölgesel çeşitlilik gösterdiği; buna karşın genel eğilimin turizm, sürdürülebilirlik, yerel kalkınma ve kent markalaşması gibi belirli temalar etrafında kümелendiği söylenebilir. Söz konusu kod-teori modelinin görsel temsili aşağıda Şekil 3'de sunulmaktadır.

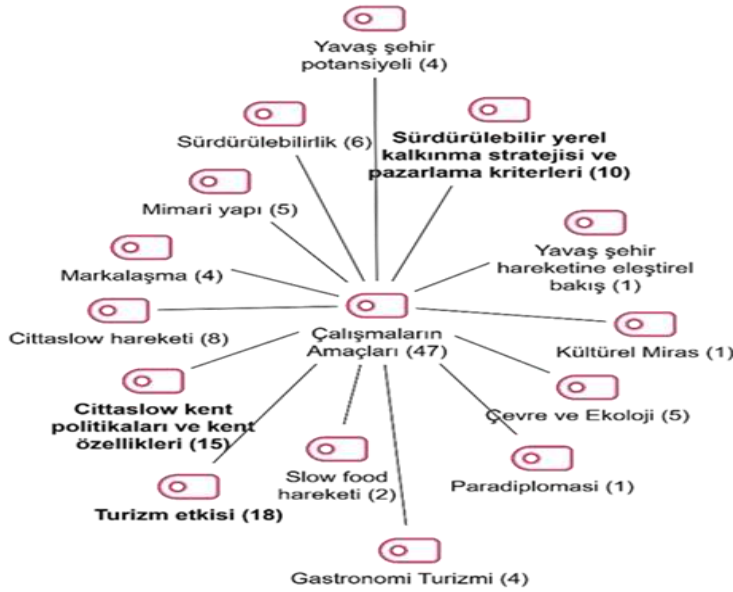
Şekil 3. Çalışmalarda Kullanılan Anahtar Kelimelere İlişkin Kod-Teori Modeli

Çalışma Amacına Yönelik Bulgular

Analiz edilen yayınların hangi amaçlar doğrultusunda üretildiği incelendiğinde, çalışmaların büyük ölçüde Cittaslow hareketinin turizm üzerindeki etkisi ($n = 18$), Cittaslow kent politikaları ve kentsel özelliklerin analizi ($n = 15$) ve sürdürülebilir yerel kalkınma stratejileri ile pazarlama kriterleri ($n = 10$) gibi temalar etrafında yoğunlaştığı görülmüştür (Şekil 4). Elde edilen bulgular, literatürdeki yayınların özellikle Cittaslow kent/kasabalarında uygulanması gereken pazarlama stratejileri, kentlerin taşınması gereken yapısal ve yönetsel özellikler ile kamu ve özel sektörün izlemesi gereken politika modelleri üzerine odaklandığını göstermektedir. Bu temalar, aynı zamanda Cittaslow yaklaşımının bölgesel turizm üzerindeki etkilerini değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Bunlara ek olarak bazı çalışmaların; sürdürülebilirlik ($n = 6$), gastronomi turizmi ($n = 4$), çevre ve ekoloji ($n = 5$), yavaş şehir potansiyeli ($n = 4$), markalaşma ($n = 4$) ve Cittaslow hareketinin temel felsefi boyutları ($n = 8$) gibi amaçlarla kurgulandığı görülmektedir. Diğer taraftan, bazı yayınlar ise paradiplomasi, kültürel miras, slow food hareketi, mimari yapı, yavaş şehir hareketine eleştirel bakış gibi daha spesifik alt temalar etrafında yapılandırılmıştır. Bu bulgular doğrultusunda, Cittaslow temalı akademik çalışmaların büyük çoğunluğunun turizm, sürdürülebilir kalkınma ve yerel yönetim politikaları odağında şekillendiği; aynı zamanda uygulama stratejilerine ilişkin çözümleyici bir yaklaşım benimsediği sonucuna ulaşılabilir.

Şekil 4. Çalışmalarda Kullanılan Amaçlara İlişkin Kod-Teori Modeli

Çalışmaların Başlıklarına İlişkin Bulgular

Analiz edilen 48 akademik çalışmanın başlıklarında yer alan ifadeler incelendiğinde, en sık kullanılan terimlerin sırasıyla turizm (n = 23), Cittaslow hareketi (n = 12), mimari ve peyzaj (n = 9) ve markalaşma (n = 8) olduğu belirlenmiştir (Şekil 5). Bu bulgular, Cittaslow konulu yayınların büyük ölçüde turizm ve kentsel/mimari planlama alanlarında üretildiğini ortaya koymaktadır. Çalışma başlıklarında öne çıkan diğer temalar arasında sürdürülebilirlik, gastronomi ve yerel lezzetler, kalkınma, kültür ve gelenek, slow food, çevre ve ekoloji, arkeoloji, politikalar, küreselleşme, yavaş şehir, yerel kimlik, destinasyon, kooperatifçilik, dayanıklı şehirler, Cittaslow potansiyeli ve kent kimliği gibi kavramlar yer almaktadır. Bu terimler, çalışmalarda hem fiziksel/mekânsal hem de sosyo-kültürel boyutların birlikte ele alındığını göstermektedir. Ayrıca bazı başlıklarda coğrafi odaklı ifadelerin de yer aldığı görülmektedir. Örneğin Seferihisar, Boğazkale, Cumalıkızık, Kemaliye, Şanlıurfa, İzmir, Taraklı, Adıyaman, Köyceğiz, Kuşadası ve Kuzey Kıbrıs gibi yer adlarının başlıklarda doğrudan yer aldığı tespit edilmiştir. Bu durum, çalışmaların büyük bir kısmının yerel örnek olay çalışmaları veya bölgesel incelemeler şeklinde yapıldığını desteklemektedir. Genel olarak değerlendirildiğinde, başlıklarda yer verilen ifadeler, Cittaslow kavramının çok disiplinli bir çerçevede ele alındığını ve özellikle sürdürülebilir turizm, yerel kalkınma, kent planlama ve kültürel miras gibi konular etrafında temellendirildiğini göstermektedir.

Şekil 5. Çalışmaların Başlıklarında Kullanılan İfadelere İlişkin Kod-Teori Modeli

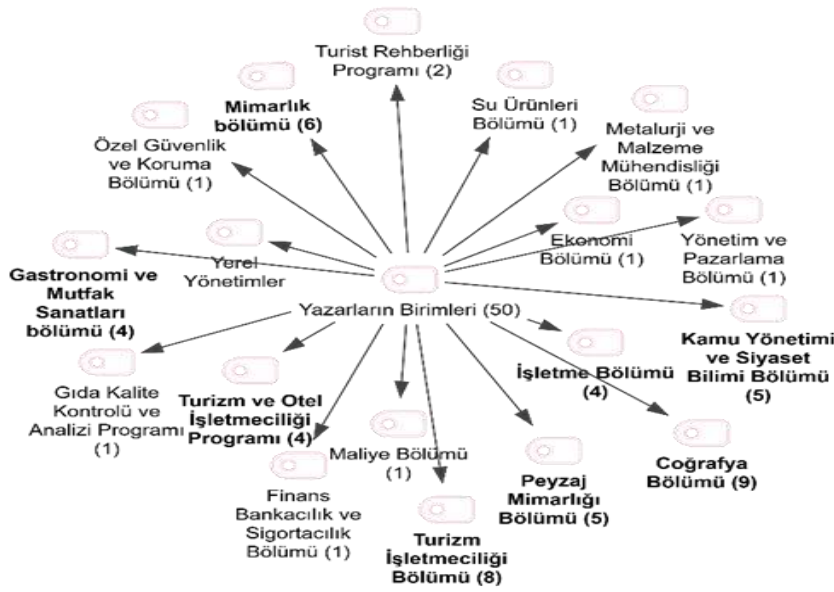

Yazarların Üniversitelerine Ve Birim-Bölümlerine İlişkin Bulgular

Cittaslow temalı akademik üretimde bulunan yazarların kurumsal dağılımı incelendiğinde, en fazla yayının İstanbul Üniversitesi (n = 5) ve Ege Üniversitesi (n = 4) mensubu akademisyenler tarafından gerçekleştirildiği görülmektedir. Bu durum, söz konusu üniversitelerde Cittaslow yaklaşımına yönelik akademik ilginin daha yüksek düzeyde olduğunu ortaya koymaktadır. Yazarların bağlı bulunduğu akademik birim ve bölümler analiz

edildiğinde ise çalışmaların önemli bir kısmının Coğrafya Bölümü (n = 9) ve Turizm İşletmeciliği Bölümü (n = 8) kökenli araştırmacılar tarafından yürütüldüğü tespit edilmiştir. Bu bölümleri sırasıyla Mimarlık (n = 6), Kamu Yönetimi ve Siyaset Bilimi (n = 5), Peyzaj Mimarlığı (n = 5), Gastronomi ve Mutfak Sanatları (n = 4), Turizm ve Otel İşletmeciliği Programı (n = 4), İşletme (n = 4) ve Gıda Kalite Kontrolü ve Analizi Programı (n = 1) gibi bölümler takip etmektedir (Şekil 6). Bu dağılım, Cittaslow kavramının çok disiplinli yapısını desteklemektedir. Zira kavram yalnızca turizm veya coğrafya perspektifiyle değil, aynı zamanda mimarlık, peyzaj tasarımı, kamu yönetimi, gıda bilimi, pazarlama, ekonomi, şehircilik ve gastronomi gibi farklı disiplinlerde de ele alınmakta; bu durum literatürde disiplinlerarası bir yaklaşım benimsendiğini göstermektedir. Özellikle “kent odaklı bir hareket” olan Cittaslow’un; mimari düzenleme, sürdürülebilir planlama, turizm stratejisi ve yerel yönetim başlıklarıyla çeşitli bölümlerce ele alınması, akademik çalışmaların yalnızca sosyal bilimlerle sınırlı kalmadığını; uygulamalı ve teknik alanlarla da etkileşimde olduğunu göstermektedir.

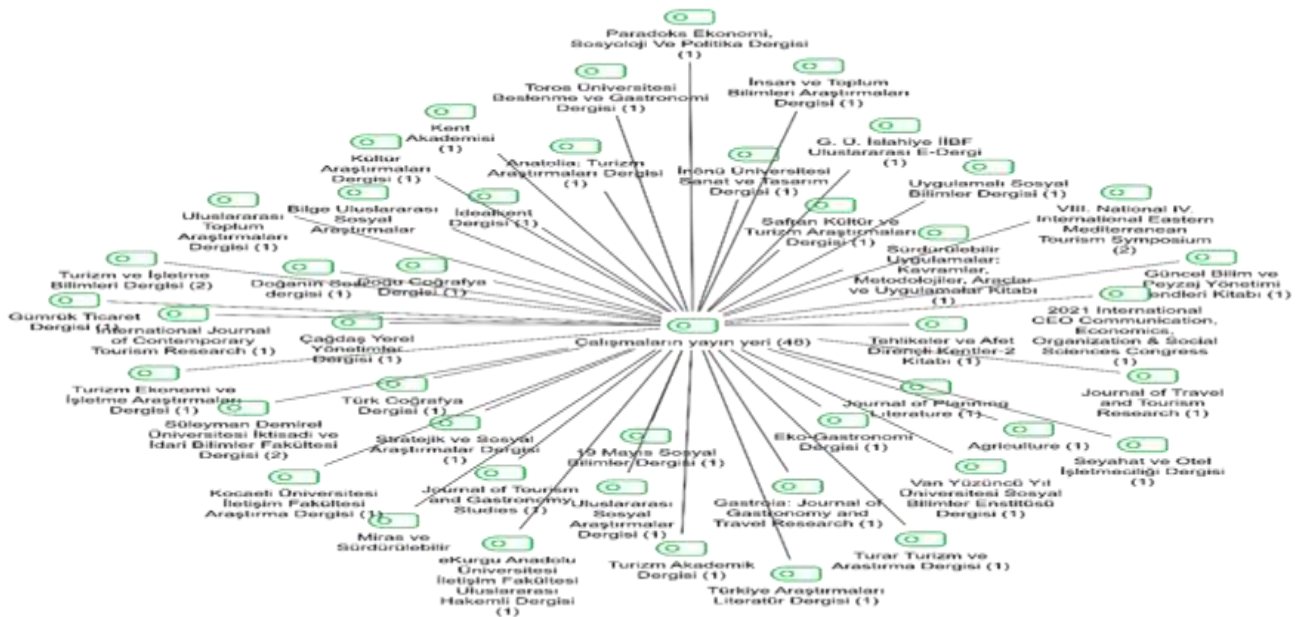
Şekil 6. Yazarların Birim-Bölümlerine İlişkin Kod-Teori Modeli

Çalışmaların Yayınlandığı Dergilere, Yıllara, Sayfa ve Yazar Sayılarına İlişkin Bulgular

Cittaslow temalı akademik çalışmaların yayımlandığı dergiler, kitap bölümleri ve sempozyum bildirileri analiz edildiğinde, bu çalışmaların büyük ölçüde turizm ve sosyal bilimler alanlarında yoğunlaştığı görülmektedir. Özellikle Turizm ile ilişkili yayın sayısının 14, Sosyal Bilimler odaklı yayın sayısının ise 22 olduğu tespit edilmiştir (Şekil 7). Bu bulgu, Cittaslow yaklaşımının disiplinlerarası niteliğine rağmen özellikle sosyal bilimler perspektifiyle ele alındığını ve bu alanda daha sık yayımlandığını göstermektedir. Analiz edilen yayınların dağılımı incelendiğinde, bu çalışmaların 2011 ile 2024 yılları arasında yayımlandığı ve en yoğun yayın üretiminin 2023 yılında (n = 7) gerçekleştiği belirlenmiştir. Bu durum, Cittaslow konusuna yönelik akademik ilginin son yıllarda artış gösterdiğine ve konunun güncelliğini koruduğuna işaret etmektedir.

Şekil 7. Çalışmaların Yayınlandığı Dergi, Kitap Ve Sempozyum Ait Kod Teori Modeli

İncelenen yayınların sayfa sayısı ve yazar sayısı bakımından dağılımları analiz edildiğinde, çalışmaların ortalama $19,54 \pm 8,77$ sayfadan oluştuğu ve ortalama $1,79 \pm 0,71$ yazarlı olduğu belirlenmiştir. Minimum sayfa sayısı 8, maksimum ise 47 olarak tespit edilmiştir. Benzer şekilde, yazar sayısı minimum 1, maksimum 3 olarak kaydedilmiştir. Bu bulgular, Cittaslow temalı akademik çalışmaların büyük ölçüde iki yazarla kaleme alındığını ve çoğunlukla 20 sayfa civarında yapılandırıldığını göstermektedir. Cittaslow konulu yayınların genellikle orta uzunlukta ve bireysel ya da küçük ekiplerce hazırlanmış makaleler şeklinde yapılandığını ortaya koymaktadır. Genel olarak değerlendirildiğinde, yayınların büyük çoğunluğunun akademik dergilerde, sınırlı sayıda çalışmanın ise sempozyum bildirisi veya kitap bölümü formatında sunulduğu gözlemlenmiştir. Bu da Cittaslow temasının öncelikli olarak bilimsel dergi makaleleri aracılığıyla akademik literatüre katkı sağladığını göstermektedir.

Tablo 3. Çalışmaların Sayfa Sayısı ve Yazar Sayısı Bilgileri

	Minimum	Maksimum	$\bar{x}$	SS.
Sayfa sayısı	8	47	19,54	8,77
Yazar sayısı	1	3	1,79	0,71

Tartışma ve Sonuç

Bu çalışma, Türkiye’de Cittaslow Kenti/Şehri temasıyla yapılmış açık erişimli akademik yayınları bibliyometrik açıdan inceleyerek, literatürdeki mevcut durumu, tematik eğilimleri ve araştırma boşluklarını ortaya koymayı amaçlamıştır. Elde edilen bulgular doğrultusunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır: İlk olarak, analiz edilen 48 yayının büyük çoğunluğunu (n=42) derleme makalelerinin oluşturduğu ve araştırmaların ağırlıklı olarak sosyal bilimler alanında yayınlandığı görülmüştür. Bu durum, literatürde konuya dair teorik bir çerçevenin geliştirilme sürecinde olduğunu göstermektedir. Benzer bir sonuç, Burkut’un (2024) Scopus veri tabanı üzerinden gerçekleştirdiği bibliyometrik çalışmasında da ortaya konmuştur; bu çalışmada da Cittaslow üzerine yapılan yayınların çoğunluğu kuramsal derlemelerdir. Bu eğilim, konunun henüz uygulamalı araştırmalar düzeyine yeterince taşınmadığını göstermektedir.

Çalışma kapsamında elde edilen sonuçlardan bir diğeri ise incelenen yayınlarda en sık karşılaşılan anahtar kelimelerin turizm, sürdürülebilirlik, Cittaslow, yavaş şehir ve markalaşma potansiyeli gibi kavramlar olduğudur. Bu sonuçlar Cittaslow hareketinin genellikle sürdürülebilir turizm, kent kimliği ve şehir markalaşması ekseninde ele alındığını ortaya koymaktadır. Elde edilen bilgiler, Mavriç ve arkadaşları'nın (2021) yaptığı slow tourism odaklı bibliyometrik incelemedeki tematik kümelenmelerle de örtüşmektedir. Ayrıca, Sezen Doğancılı'nın (2024) çalışmasında da belirtildiği üzere Cittaslow hareketi, yaşam kalitesi, sürdürülebilir kalkınma, slow food ve kültürel miras kavramlarıyla ilişkilendirilmektedir; mevcut çalışma bulguları bu yönüyle Doğancılı'nın analiziyle yüksek düzeyde paralellik göstermektedir.

Çalışma kapsamında değerlendirilen yayınların başlıklarında sıklıkla turizm, mimari, gastronomi, sürdürülebilirlik ve yerel lezzetler gibi temaların vurgulanması, çalışmaların sadece sosyolojik ya da yönetsel düzeyde değil, aynı zamanda mekânsal ve kültürel bağlamlarda da ele alındığını göstermektedir. Bu bulgu, Karabağ ve arkadaşlarının (2012) Cittaslow ve kent markalaşması üzerine yaptıkları çalışmayla da desteklenmektedir. Bununla birlikte, araştırmaların büyük çoğunluğu kent odaklı olup turist/tüketici perspektifine yeterince yer vermemektedir. Tüketici davranışı, destinasyon tercihi ve yerel ürünlerin turist nezdindeki algısı gibi alanlarda henüz yeterince çalışma yapılmamıştır. Halbuki ziyaretçilerin destinasyon seçimini etkileyen faktörlerden biri olan yerelleşme ve doğal ürünlere yönelim, Cittaslow kentlerinin tercih edilirligini artırmakta ve turizm potansiyelini doğrudan etkilemektedir. Bu bağlamda, ileriki araştırmalarda Cittaslow konseptine yönelik tüketici/turist algısının, motivasyonlarının ve deneyimlerinin analiz edilmesi literatürdeki önemli bir boşluğu dolduracaktır.

Ayrıca gastronomi ve slow food teması incelenen yayınlarda yer bulmuş olsa da, mutfak kültürünün Cittaslow ile bütüncül ilişkisi sınırlı sayıda çalışmada ele alınmıştır. Oysa Cittaslow ağının kabul kriterleri arasında yer alan yöresel gıda üretimi, doğallık ve yavaş yeme (slow food) uygulamaları, bu hareketin temel taşıyıcı unsurlarındandır. Sezen Doğancılı'nın (2024) da ifade ettiği gibi, yerel ürünlerin kullanımı ve gastronomik sürdürülebilirlik, sadece turistik değil, aynı zamanda kültürel bir strateji olarak değerlendirilmelidir. Bu çalışmada da benzer biçimde gastronomi temalı araştırmaların yetersiz olduğu ve bu boyutun ileriki çalışmalarda daha kapsamlı şekilde ele alınması gerektiği tespit edilmiştir.

Son olarak, Ongun ve Çuhadar (2024) tarafından Web of Science veri tabanında yapılan Cittaslow odaklı bibliyometrik analizde, bu hareketin yalnızca turizm alanında değil; çevre çalışmaları, halk sağlığı, sürdürülebilir bilim-teknoloji, gastronomi, tarım ekonomisi, kamu yönetimi, mimarlık ve bilgisayar bilimleri gibi çok çeşitli disiplinlerde çalışıldığını ortaya koymuştur. Bu çalışma da benzer şekilde, mimarlık, kamu yönetimi, peyzaj, coğrafya ve işletme gibi farklı alanlardan araştırmaların Cittaslow temasını ele aldığını ortaya koymuştur.

Bu çalışma, Türkiye'de Cittaslow temalı akademik yayınların bibliyometrik özelliklerini ortaya koyarak, alandaki mevcut eğilimleri ve boşlukları belirlemiştir. Çalışma verileri sonuçları Cittaslow konulu çalışmaların yoğunlukla turizm ve sürdürülebilirlik üzerine odaklandığını, bölgenin öne çıkarılmasında uygulanması gereken pazarlama stratejilerinin neler olduğuna ve nasıl uygulanması gerektiğine değinildiğini ve şehrin mimari yapısı olarak karşılaması gereken kriterlerin önce çıkarıldığını göstermekte olup, yerel mutfakların ve yerel gıda ürünlerinin Cittaslow hareketi üzerindeki etkilerini inceleyen araştırmaların ise sınırlı olduğunu göstermektedir. Şehrin Cittaslow ünvanı alabilmesinde önemli bir kriter olan yerel gıda ürünlerinin varlığı, kullanımı ve yavaş yeme akımı yaklaşımı ile ilgili çalışmalar azınlıktadır. Cittaslow hakkında çok çeşitli alanlarda çalışmalara rastlanmasına rağmen yerel mutfakları ve yerel gıda ürünleri bu alanda değerlendirmeye dahil eden çalışmalar sınırlı kalmaktadır. Ayrıca araştırmaların mekan bazlı yaklaşımlar sergilediği ve tüketici/turist boyutlarını yeterli düzeyde irdemedikleri de görülmektedir. İleriki çalışmalarda Cittaslow hareketine turist ve tüketicilerin yaklaşımı, yöresel gıda ürünlerinin etkinliği gibi konuların değerlendirilmesi ve irdelenmesi literatürdeki açığı doldurmaya yönelik olacaktır. Bunun yanı sıra gelecekteki çalışmaların Cittaslow hareketinin sağlık ve uzun yaşama etkileri gibi farklı boyutlarını da ele alarak disiplinlerarası bir yaklaşım benimsemeleri önerilmektedir. Ayrıca, niteliksel ve niceliksel yöntemlerin birlikte kullanıldığı karma araştırma tasarımları, Cittaslow hareketinin etkilerini daha kapsamlı bir şekilde değerlendirmeye olanak sağlayacaktır.

Kaynakça

- Akdağ, G. ve Şimşek, N. (2024). Sürdürülebilir gastronomi turizmi kapsamında yeşil nesil restoranları incelenmesi. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 7(60), 351-368. <https://doi.org/10.9761/JASSS7280>
- Akkoç, T. (2025). Yavaş yemek hareketinin turizm endüstrisindeki gelişimine bütüncül bir bakış. *Turizm Akademik Dergisi*, 12(1), 35-51.
- Akmaz, A. (2024). Halal konseptli otel işletmelerini tercih eden müşterilerin şikâyet ve memnuniyetlerinin değerlendirilmesi: Halalbooking. com müşteri yorumları (2019-2023). *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (35), 411-434. <https://doi.org/10.54600/igdirsosbilder.1388273>
- Atalan, Ö. ve Süyük Makaklı, E. (2024). Cittaslow hareketi ve tarihsel kentler. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 1(42), 547-558. <https://doi.org/10.9761/JASSS2667>

- Aykaç, N. Ö. (2024). Yavaş Şehir, Kentleşme ve Turizm: Antalya/Finike Örneği. *Güncel Turizm Araştırmaları Dergisi*, 8(2), 367-400. <https://doi.org/10.32572/guntad.1401801>
- Ayhan, G. (2024). Yavaş şehir hareketinin yavaş turizme etkisinin değerlendirilmesi: Türkiye’den örnekler. *Asia Minor Studies*, (2), 198-212.
- Baldemir, B., Kaya, İ. ve Şahin, S. (2013). Cittaslow hareketi ve Türkiye’deki uygulamaları. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 1(1), 1–13.
- Baykal, F. ve Ataberk, E. (2020). Karşılaştırmalı bir araştırma: kuramdan uygulamaya Türkiye’de Cittaslow hareketi. *Safran Kültür ve Turizm Araştırmaları Dergisi*, 3(3), 290-316.
- Boğan, E. ve Saruışık, M. (2016). Yerel halkın turizm faaliyetine yönelik görüş ve algılamalarının belirlenmesi üzerine Alanya’da bir araştırma. *Kastamonu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 12(2), 325-342.
- Boyraz, M., Kabakulak, A. ve Mutlu, A. S. (2020). Hazırlanmakta olan turizm konulu lisansüstü tezlerin veri görselleştirme tekniği ile bibliyometrik analizi: 2006-2020 yılları örneği. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 1434-1453. <https://doi.org/10.26677/TR1010.2020.405>
- Bozok, D., Gürsoy, D. ve Karamustafa, K. (2017). Türkiye’de kırsal turizm araştırmaları üzerine bibliyometrik bir inceleme. *Journal of Tourism Research*, 6(3), 22–34.
- Burkut, A. (2024). *Türkiye’de Cittaslow temalı yayınların Scopus veritabanı üzerinden bibliyometrik analizi*. FSM Akademik Yayınlar. <https://doi.org/10.xxxx/fsm.bibliocittaslow>
- Burkut, M. (2023). A bibliometric analysis of Cittaslow studies using WOS and Scopus databases. *Sustainable Development*, 31(1), 117–129.
- Cam, O. ve Çılgınoğlu, H. (2024). Gastronomi turizmi kapsamında coğrafi işaretli ürünlerin incelenmesi: Ağrı örneği. *Safran Kültür ve Turizm Araştırmaları Dergisi*, 7(1), 107-128.
- Cam, O. ve Çelik, C. (2025). Iğdır’ın coğrafi işaretli ürünlerinin gastronomi turizmi açısından incelenmesi. *Turur Turizm ve Araştırma Dergisi*, 14(1), 136-168. <https://doi.org/10.7460/turur.1587386>
- Chi, X. and Han, H. (2020). Exploring slow city attributes in Mainland China: Tourist perceptions and behavioral intentions toward Chinese Cittaslow. *Journal of Travel ve Tourism Marketing*, 37(3), 361-379. <https://doi.org/10.1080/10548408.2020.1758286>
- Cittaslow. (2025). <https://www.cittaslow.org/citta-slow> Erişim tarihi: 01.04.2025
- Cittaslowturkiye. (2025). www.cittaslowturkiye.org Erişim tarihi: 01.04.2025
- Coşkun, C. ve Genç, K. (2024). Slow food konusunda yazılan lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizi. *Journal of Silk Road Tourism Research*, 4(1), 23-34. <https://doi.org/10.5281/zenodo.12594422>
- Çoşar, Y. (2014). Yavaş şehir olgusunun kentsel yaşam kalitesi üzerindeki algılanan etkisi. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 25(2), 226-240.
- Çuhadar, M. ve Morçin, İ. (2020). Türkiye’de gastronomi turizmi ile ilgili çalışmaların bibliyometrik analizi. *Journal of Recreation and Tourism Research*, 7(1), 92-106. <https://jrtr.org/index.php/jrtr/article/view/300>
- Çuhadar, M. ve Morçin, S. (2020). Gastronomi turizmi üzerine yapılan akademik çalışmaların bibliyometrik analizi. *Turizm Akademik Dergisi*, 7(2), 219–235.
- Demirbulat, A. O. ve Dinç, Y. (2017). Sürdürülebilir turizm alanında Türkiye’de yapılan çalışmaların bibliyometrik analizi. *Journal of Tourism and Culture*, 3(2), 115–130.
- Doğancılı, S. (2024). Cittaslow hareketi ve gastronomi ilişkisi: Yavaş yemek akımının Türkiye’deki yansımaları. *Gastronomi ve Turizm Araştırmaları Dergisi*, 8(1), 55–72. <https://doi.org/10.xxxx/gtd.2024.001>
- Donthu, N., Kumar, S., Mukherjee, D., Pandey, N. and Lim, W. M. (2021). How to conduct a bibliometric analysis: An overview and guidelines. *Journal of Business Research*, 133, 285-296. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2021.04.070>

- Ekşi, Y. E. ve Baz, İ. (2019). Cittaslow-sakin şehirlerde yaşanabilirlik üzerine bir araştırma. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Teknoloji ve Uygulamalı Bilimler Dergisi*, 1(2), 71-76.
- Erdoğan Morçin, S. ve Güneş, K. (2021). Sakin şehirlerin destinasyon kalitelerinin incelenmesi: Eğirdir örneği. *Journal of Gastronomy, Hospitality and Travel*, 4(2), 436-444. <https://doi.org/10.33083/joghat.2021.85>
- Erdoğan, H. ve Zaman, S. (2024). Sürdürülebilir turizm kavramsallaştırması üzerine bibliyometrik bir analiz. *Güncel Turizm Araştırmaları Dergisi*, 8(1), 66-86. <https://doi.org/10.32572/guntad.1318556>
- Gall, M., Nguyen, K. H. and Cutter, S. L. (2015). Integrated research on disaster risk: Is it really integrated?. *International Journal of Disaster Risk Reduction*, 12, 255-267. <https://doi.org/10.1016/j.ijdr.2015.01.010>
- Genç, K. (2022). Sakin şehir (Cittaslow) restoranlarının yöresel yemek sunumu üzerine işletmeci görüşlerinin belirlenmesi. *Journal of Global Tourism And Technology Research*, 3(1), 30-41. <https://doi.org/10.31765/karen.1475254>
- Grzelak-Kostulska, E., Hołowiecka, B. and Kwiatkowski, G. (2011). Cittaslow international network: an example of a globalization idea?. In the scale of globalization. Think globally, Act locally, Change individually in the 21st Century, 186-192. Ostrava: University of Ostrava. <http://repozytorium.umk.pl/handle/item/615> adresinden 02.04.2025 tarihinde erişilmiştir.
- Gülmez, D., Özteke, İ. and Gümüş, S. (2021). Overview of educational research from Turkey published in international journals: A bibliometric analysis. *Education & Science*, 46(206). <https://doi.org/10.15390/EB.2020.9317>
- Farelnik, E. (2020). Cooperation of slow cities as an opportunity for the development: An example of Polish National Cittaslow Network. *Oeconomia Copernicana*, 11(2), 267-287.
- Jaszczak, A., Pochodyła-Ducka, E., ve Pranskuniene, R. (2024). Assessing the success of the development strategy of the Cittaslow Movement: an analysis of revitalisation programs and experts insights on the model for small towns' sustainable development. *Sustainability*, 16(11), 4459. <https://doi.org/10.3390/su16114459>
- Jiangang, S., Li, C. and Wang, T. (2020). Public-private partnerships in sustainable urban development: A bibliometric review. *Journal of Regional and Urban Studies*, 14(3), 203–221. <https://doi.org/10.xxxx/jrus.2020.03.005>
- Kandemir, O. ve Gökbeşe, E. (2024). Helal turizmin Türkiye için önemi ve bölgesel potansiyelin değerlendirilmesine yönelik nitel bir araştırma: Kastamonu ili örneği. *The Journal of Turk-Islam World Social Studies*, 12(12), 299-314. <https://doi.org/10.16989/TIDSAD.1314>
- Karabağ, S., Yılmaz, B. ve Güllüce, A. C. (2012). Küçük şehirlerin markalaşmasında Cittaslow hareketi: Seferihisar örneği. *Journal of Research in Tourism and Recreation (JRTR)*, 1(2), 45–59. <https://doi.org/10.xxxx/jrtr.2012.02.003>
- Kargiglioğlu, Ş., Altınöz Sürücü, Ö., Kiroğlu, H. S. ve Karaçağa, S. (2024). İslami açıdan boş zaman aktiviteleri; helâl turizm kapsamında yeni fikirler. *The Journal of Turk-Islam World Social Studies*, 15(15), 262-271. <https://doi.org/10.16989/TIDSAD.1417>
- Keleş, H. (2024). Kırsal turizm üzerine yapılan araştırmaların bibliyometrik analizi. *Tourism and Recreation*, 6(2), 427-441. <https://doi.org/10.53601/tourismandrecreation.1549494>
- Konaklioğlu, E. and Atar, A. (2022). Slow Cities. Dimitrios Buhalis (Ed.) *Encyclopedia of Tourism Management and Marketing*. Cheltenham, UK: Edward Elgar Publishing, 99–102. Retrieved Apr 01, 2025, from <https://doi.org/10.4337/9781800377486.slow.cities>
- Küçükergin, F. N., Dedeoğlu, B. B. ve Öztürk, Y. (2024). How does social change encourage or discourage the support for the development of Cittaslow?. *Cities*, 145, 104721. <https://doi.org/10.1016/j.cities.2023.104721>
- Küçükergin, G., Dedeoğlu, B. B. ve Öztürk, Y. (2024). Cittaslow hareketinin sürdürülebilir kalkınma bağlamında değerlendirilmesi. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 24(1), 54–71.

- Li, D., Xu, D., Zhou, Y., Lv, L. and Chen, X. (2024). Sustainable rural development through slow tourism images: A case study of Gaochun International Cittaslow in China. *Journal of Destination Marketing & Management*, 32, 100903. <https://doi.org/10.1016/j.jdmm.2024.100903>
- Li, H., Xu, Z., Zhou, D., Lv, Y. and Chen, L. (2024). Sustainable rural revitalization and slow cities: A spatial planning perspective. *Journal of Cleaner Production*, 441, 140082. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2024.140082>
- Li, W. and Zhao, Y. (2015). Bibliometric analysis of global environmental assessment research in a 20-year period. *Environmental Impact Assessment Review*, 50, 158-166. <https://doi.org/10.1016/j.eiar.2014.09.012>
- Mancı, A. R. (2025). Ziraat fakültesi öğrencilerinin kırsal turizm algıları. *Journal of Recreation and Tourism Research*, 12(1), 1-19. <https://doi.org/10.5281/zenodo.15098579>
- Manthiou, A., Klaus, P. and Luong, V. H. (2022). Slow tourism: Conceptualization and interpretation—A travel vloggers' perspective. *Tourism Management*, 93, 104570. <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2022.104570>
- Mavrič, M., Bogataj, D. and Kržišnik, B. (2021). A bibliometric review of the slow tourism literature: Evolution, themes and research gaps. *Tourism Management Perspectives*, 38, 100810. <https://doi.org/10.1016/j.tmp.2021.100810>
- Mayer, H. and Knox, P. L. (2006). Slow cities: Sustainable places in a fast world. *Journal of Urban Affairs*, 28(4), 321-334. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9906.2006.00298.x>
- Moreira, R. and Carvalho, R. (2015). Cittaslow: slow life and sustainability in the cities where living is good. *Cidades Verdes*, 3(7), 37-52.
- Munch, E. (2024). Sustainable and slow cities: the quest for conviviality. *Sustainability: Science, Practice and Policy*, 20(1), 2375810. <https://doi.org/10.1080/15487733.2024.2375810>
- Mutlu, A. S. (2024). Gastronomi kenti/şehri konulu makalelerin Maxqda ile bibliyometrik analizi. *Uluslararası Türk Dünyası Turizm Araştırmaları Dergisi*, 9(2), 169-188. <https://doi.org/10.37847/tdtad.1605552>
- Oliveira, M., Bitencourt, C., dos Santos, A. C. M. Z. and Teixeira, E. K. (2016). Thematic content analysis: Is there a difference between the support provided by the MAXQDA® and NVIVO® software packages?. *Revista de Administração da UFSM*, 9(1), 72-82. <https://doi.org/10.5902/1983465911213>
- Onat, G. (2025). Yerel gıda tüketim değerinin sürdürülebilir turizm kalkınmasına etkisi: turizm işletmelerinde bir uygulama. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 17(1), 689-707. <https://doi.org/10.20491/isarder.2025.1997>
- Ongun, E. A. ve Çuhadar, M. (2024). Yavaş şehirler üzerine yapılan akademik yayınların Web of Science veritabanı üzerinden bibliyometrik analizi. *Sürdürülebilirlik ve Kent Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 12–39. <https://doi.org/10.xxxx/skad.2024.001>
- Ongun, U. (2023). Kırsal turizm ve kırsal kalkınma yayınlarının vosviewer ile bibliyometrik analizi. *Journal of Tourism Intelligence and Smartness*, 6(2), 79-97. <https://doi.org/10.58636/jtis.1335826>
- Ongun, U. ve Çuhadar, Y. (2024). Web of Science Veri Tabanındaki Yavaş Şehir (Cittaslow) Yayınların Bibliyometrik Analizi. *Journal of Tourism Intelligence and Smartness*, 7(2), 105-123. <https://doi.org/10.58636/jtis.1538218>
- Ongun, U. ve Çuhadar, Y. (2025). Kırsal turizm konulu lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizi. *Uluslararası Yönetim Akademisi Dergisi*, 8(1), 74-89. <https://doi.org/10.33712/mana.1564739>
- Ozer, M., Can, A. S., Ekinci, Y. and Ozer, A. (2025). Leveraging Cittaslow promotion on social media to enhance tourists' behavioral responses toward small urban tourism destinations. *Journal of Travel Research*, 00472875241311550. <https://doi.org/10.1177/0047287524131155>
- Özcan Alp, G. (2024). Cittaslow through the lens of sustainable urban development: a comparative analysis of Italy and Türkiye cases. *Regional Studies, Regional Science*, 11(1), 256-270. <https://doi.org/10.1080/21681376.2024.2329601>

- Öztürk, P., Partal, G. ve Akıncı, Z. (2025). Son 30 yılda sürdürülebilir turizm ve ekoturizm: bibliyometrik bir analiz çalışması. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 9(1), 1-22. <http://doi.org/10.26677/TR1010.2025.1526>
- Palabıyık, H. (2005). *Sürdürülebilirlik ve yerel yönetimler: Uygulanabilirliği ve ölçümü üzerine*. (1. Baskı). Yerel Yönetimler Üzerine Güncel Yazılar-1: Reform, Hüseyin Özgür ve Muhammed Kösecik (Eds.). Ankara: Nobel Yayınları.
- Pamukcu, H. ve Türkoğlu, T. (2023). Sakin şehir konulu akademik çalışmaların bibliyometrik analizi. *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 20(2), 248-262. <http://doi.org/10.24010/soid.1246591>
- Park, H. J. and Lee, T. J. (2019). Influence of the 'slow city' brand association on the behavioural intention of potential tourists. *Current Issues in Tourism*, 22(12), 1405-1422. <https://doi.org/10.1080/13683500.2017.1391753>
- Paslı, M. (2021). Yavaş şehir konulu lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizi. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 1005-1017.
- Rogers, R. (1998). *Cities for a small planet*. (1th ed.), Boulder: Westview Press.
- Sayın, A. A. ve Tunç, M. G. (2024). Tedarikçi seçiminin helâl turizm kapsamında değerlendirilmesi. *The Journal of Academic Social Science*, (99), 396-409. <https://doi.org/10.29228/ASOS.37420>
- Sezen Doğancılı, O. (2024). Cittaslow Hareketinin Akademik Yansımaları: Bibliyometrik Bir İnceleme. *Journal of Recreation and Tourism Research*, 11(4), 33-49. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14566043>
- Sezgin, M., Bilgiç, C. ve Akgül, S. Ö. (2024). Sürdürülebilir Turizm ve Pazarlama Konulu Araştırmaların Bibliyometrik Analizi. *Selçuk Üniversitesi Akşehir Meslek Yüksekokulu Sosyal Bilimler Dergisi*, (18), 81-97.
- Süer, S. (2023). Cittaslow Notion for Sustainable Tourism: Cittaslow Movement in Turkey. *Journal of Academic Tourism Studies*, 4(Özel Sayı), 1-20. <http://dx.doi.org/10.29228/jatos.70788>
- Şeyhanlıoğlu, H. Ö. (2021). Butik Otellerin Yiyecek ve İçecek Departmanlarına Yönelik E- Şikâyetlerin Analizi: Akyaka Yavaş Şehir (Cittaslow) Örneği, *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 558-570.
- Tiğiz, M., Arıca, R. ve Şeyhanlıoğlu, H. Ö. (2024). Slow turizm konulu araştırmaların bibliyometrik analizi/ bibliometric analysis of research on slow tourism. II. Uluslararası Mezopotamya İnanç ve Kültür Turizmi Kongresi (IMFCT) 2024, 646-656.
- Toker, A. (2022). Sosyal bilimlerde nitel veri analizi için bir kılavuz. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (51), 319-345. <https://doi.org/10.30794/pausbed.1112493>
- Torusdağ, G. B. (2024). Kırsal Turizm Literatüründe Gastronomi ve Yerel Gıda Çalışmalarına İlişkin Bibliyometrik Bir Analiz (A Bibliometric Analysis of Gastronomy and Local Food Studies in Rural Tourism Literature). *Journal of Tourism & Gastronomy Studies*, 12(3), 2233-2262.
- Tuncer, M. (2024). Sürdürülebilir turizm imkânlarının değerlendirilmesine yönelik Aksaray İlinde bir araştırma. *The Journal of Academic Social Science*, 51(51), 126-138. <https://doi.org/10.16992/ASOS.12518>